



Informasjon Driftsutvalget, 16.10-24

Styrking av skolemiljø og inkluderende praksiser med mål å redusere behov for individuelt tilrettelagt opplæring.

1. Bakgrunn og mandat

Delmål for prosjektet

Gevinst 24/7

- Reduksjon av sykefraværet
- Oppnådd kostnadskontroll
- Forbedret økonomisk styring
- Økt samhandling på tvers av enheter i kommunen
- Kommunens sparekonto - disposisjonsfondet - skal fylles opp til rundt 200 millioner kroner innen 2027 (sju prosent av brutto driftsinntekter)
- En sterkere dreining mot forebygging framfor reparering

Størst relevans til dette!

Hentet fra mandat til administrasjonen gitt av kommunestyret



Levanger kommune
Levangken tjelte

Grunnskolen i Levanger har høy andel spesialundervisning, med et snitt på 9,2% i barnetrinn og 14.2% i ungdomstrinn (skoleåret 2023-24). I tillegg har kommunen økonomisk ansvar for spesialundervisning for elever i fosterhjem og privatskoler. **Samlet sett bruker Levanger kommune 79,5 mill på spesialundervisning i grunnskolen (2023). Disse midlene "låser" store deler av skolenes budsjetter til noen elever med enkeltvedtak, mens den ordinære opplæringa strammes inn tilsvarende.** Dette har også ført til brudd på lærernormen i flere skoler, ettersom all spesialundervisning skal holdes utenfor denne beregningen.

Det er til dels stor variasjon i forekomst av spesialundervisning mellom skolene, men tendensen til økning har vært tydelig over år.

	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1.-7-trinn	8,10	8,71	8,16	8,44	8,16	9,25
8.-10.trinn	11,77	15,03	11,55	12,71	14,0	14,29

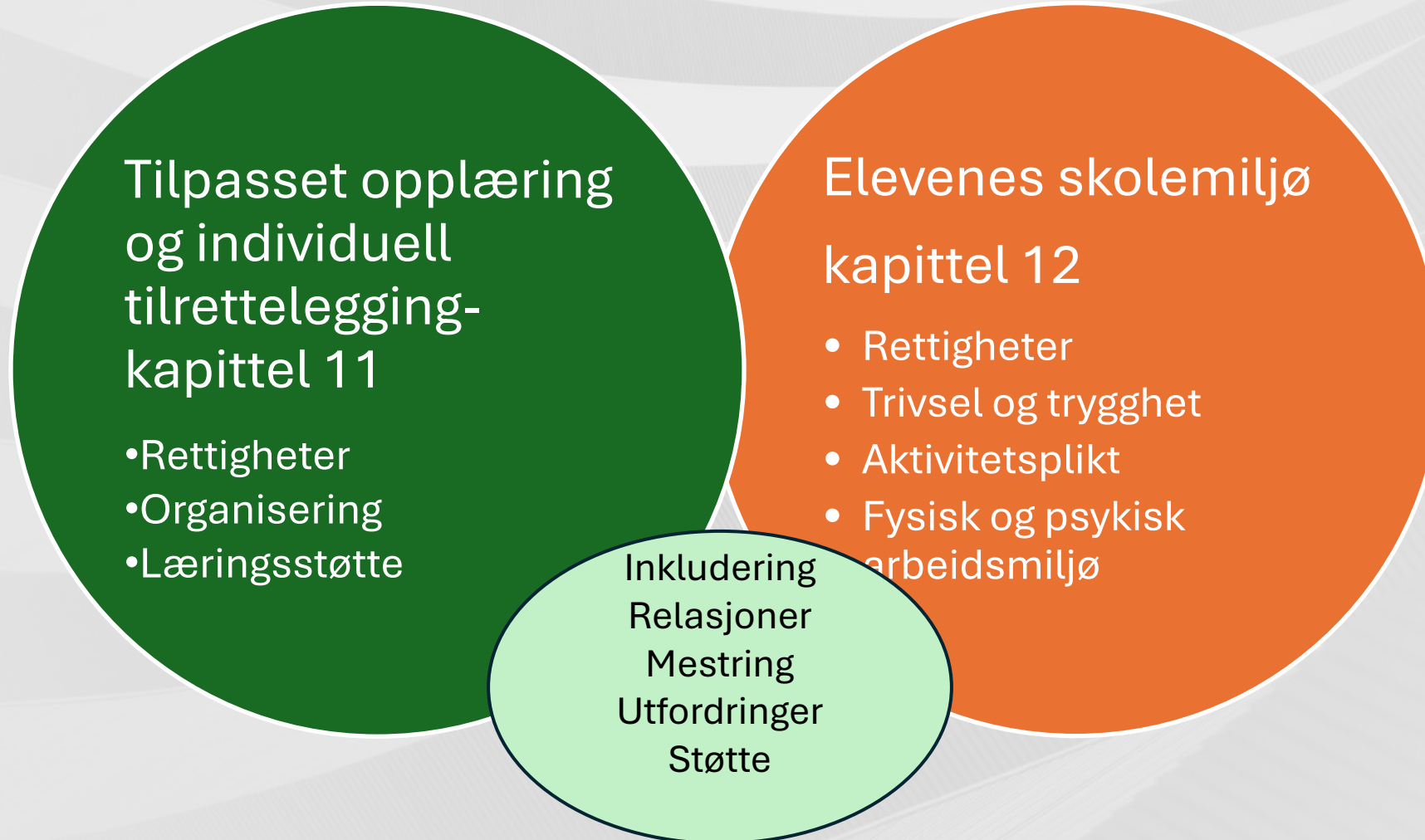
PREMISSER

- Det er flere barn innenfor ulike diagnosespektre og flere barn med utfordringer innen psykisk helse – og med krevende atferdssymptomer.
- Økende antall elever med lav motivasjon for skolen.
- Mange elever opplever å bli mobbet og som opplever utenforskap.
- Læringsresultatene har gått ned over tid- flere elever med behov for læringsstøttende tiltak.
- God tilrettelegging innenfor ordinær opplæring reduserer behov for individuell tilrettelegging.
- For lite eller manglende ressurser fører til mindre variert og differensiert tilrettelegging og dårligere evne til å sette inn nødvendige tiltak tidlig.
- Mangelfull eller manglende tilrettelegging innenfor den ordinære opplæringen skaper behov for individuell tilrettelegging (utløser rettigheter og vedtak)
- Når skolemiljø og inkluderende praksiser styrkes, så reduseres behov for individuelt tilrettelagt opplæring.
- Opplevelse av trivsel og trygt og godt skolemiljø virker forebyggende på skolefravær, vold og trusler, mobbing og utenforskap.
- Opplevelse av trivsel og trygt og godt skolemiljø skaper grunnlag for bedre læring-som igjen virker forebyggende på behov for individuell tilrettelagt opplæring.

Flere premisser som virker inn?

- **Struktur:** Ledelse/organisering, rolleklarhet, ansvarsfordeling, timeplanlegging, samarbeidstid, kommunikasjonsflyt og –struktur, tidsstyring, rettslig kompetanse, analysekompetanse. Tilgjengelighet, rom, elevgrunnlag.
- **Prosess:** Involvering og medbestemmelse, samarbeid hjelpetjenester, kunnskapsdeling, pedagogisk praksis, samarbeid, helhet vs fragmentert, -lik/ulik praksis, analysepraksis, prioritering og ressursallokering, beslutningsprosesser..
- **Resultat:** Resultatanalyse, dobbeltekretslæring, pedagogisk planlegging og progresjon, samsvar mellom plan, tiltak, resultat og oppfølging/endring..

TODELT MANDAT- to sider av samme sak!



3. PROSJEKTGRUPPE

Forankring og roller

PROSJEKT- ORGANISERING

Styringsgruppe: Strategisk
lederteam:

Prosjektansvarlig:

Enhetsleder grunnskole Torbjørn Morset Størseth

Prosjektgruppe:

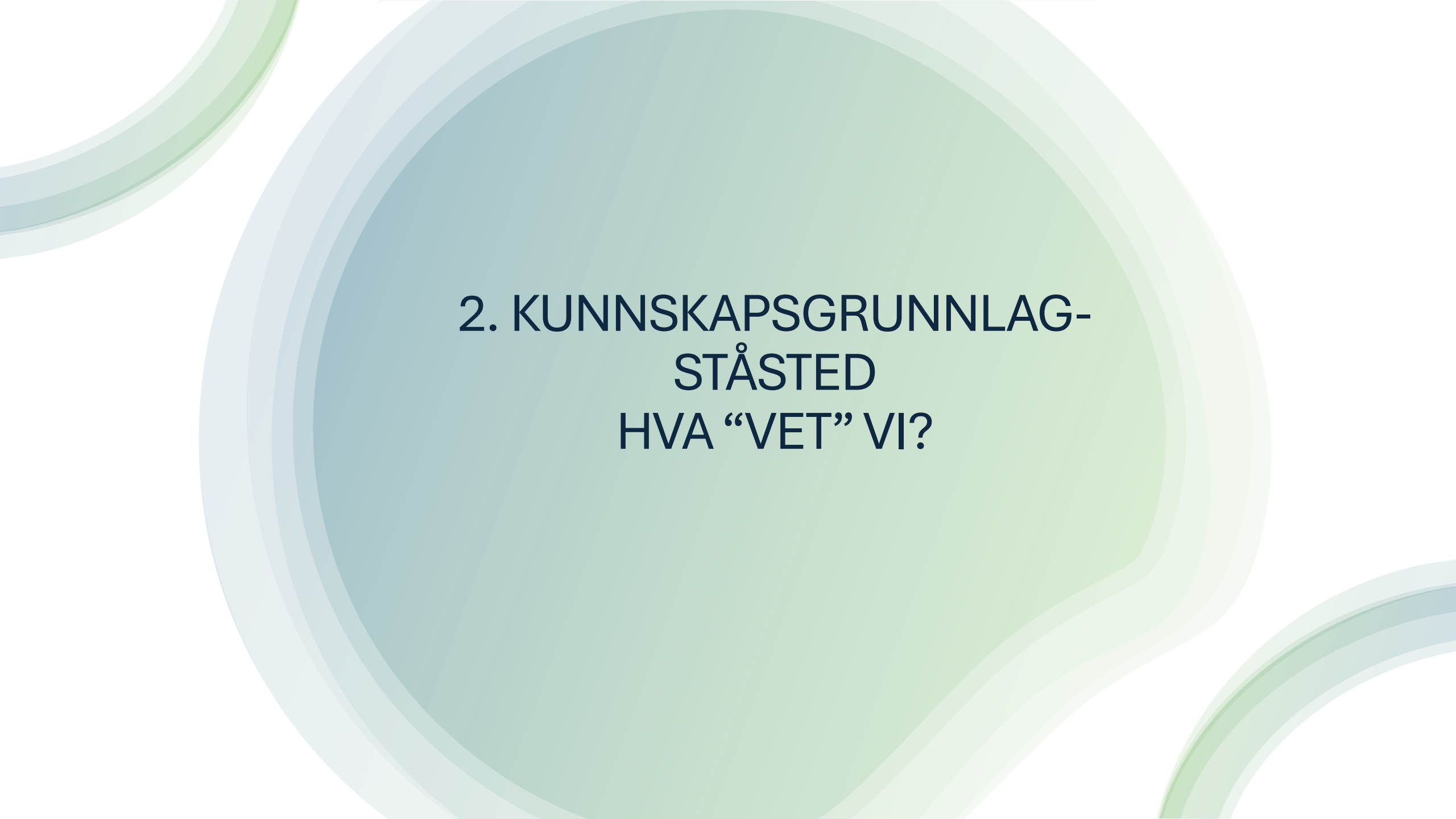
Marit e. Aksnes (prosjektleder)
Arve Thorshaug, rektor Nesheim
Kari Johanne Aunan, avd.leder Frol
Camilla Hansen Skjelstad (rektor LUSK)
Geir Mediås, rådgiver grunnskole
Jan Gunnar Johnsen. Leder PPT
Laila Halvorsen, rådgiver

--

Referansegruppe:

Rektorkollegiet
Enhetsleder barnehage, barnehagemyndigheten
Avd.leder spesialpedagogisk barnehageteam
Kommunepsykolog
Teamleder skolehelsetjenesten
Leder/nestleder barneverntjenesten
Nord Universitet- tilpasset opplæring
Tillitsvalgte

...



2. KUNNSKAPSGRUNNLAG- STÅSTED HVA “VET” VI?



Thomas Nordahl mfl.

INKLUDERENDE FELLESSKAP FOR BARN OG UNGE

Ekspertgruppen for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging



Norges offentlige utredninger 2019: 3

Nye sjanser – bedre læring

Kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner og utdanningsløp



Norges offentlige utredninger 2019: 23

Ny opplæringslov



Norges offentlige utredninger 2015: 2

Å høre til

Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø



Prosjektnummer:
Prosjektets tittel:
Oppdragsgiver:
ISBN:
Gradering:

Stavanger, 16.05.2012

Samir Dhal
Kirsti Løknes
Prosjektleder

Willis
Gunnar Hertzberg
Sjefleder
Simulans- og næringsu

International Research Institute



Meld. St. 21

(2016–2017)

Melding til Stortinget

Lærelyst
– tidlig innsats og kvalitet i skolen

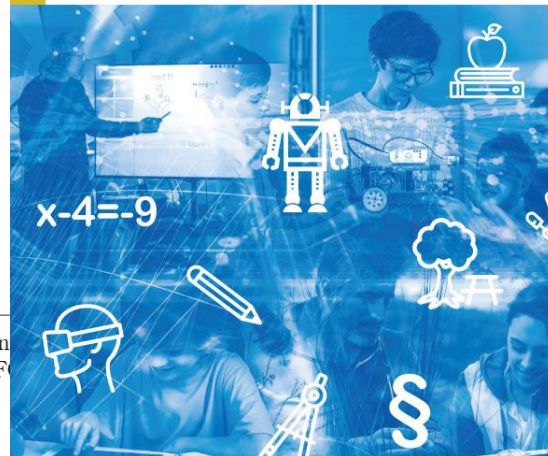


Meld. St. 6

(2019–2020)

Melding til Stortinget

Tett på – tidlig innsats og inkluderende
felleskap i barnehage, skole og SF

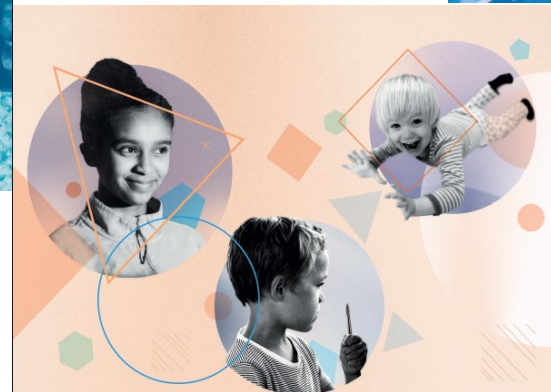


Barneombudets fagrapport 2017

UTEN MÅL OG MENING?



Barneombudet
Elever med
spesialundervisning
i grunnskolen

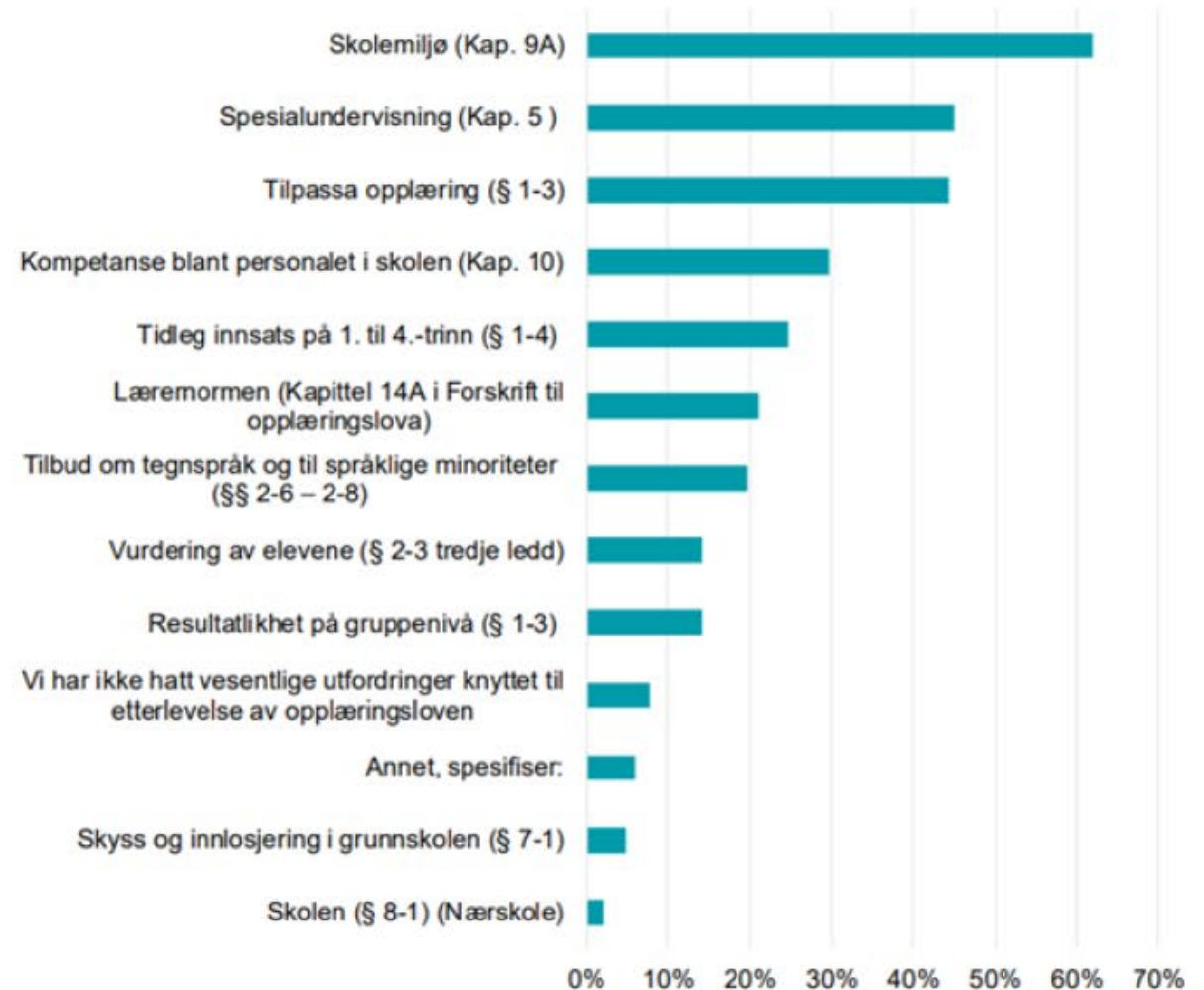


Hvor trykker skoen i skolen?



Hva svarer kommunene selv?

Figur 5-1. Hvilke deler av opplæringsloven har gitt opphav til størst utfordringer med tanke på å etterleve lovkravene og/eller oppfylle rettigheter?



LOKAL FORANKRING og KUNNSKAPS- INNHEENTING

Samtaler: Prestrukturerte samtaler ut fra ulikt ståsted

- Skoleledere (rektor)
- Spes.ped.-koordinator
- Kontaktlærere
- Fagarbeidere
- Skolehelsetjenesten på skolen
- Ansatte og leder PPT
- Kommunepsykolog
- Elevenes stemme (elevråd, enkelte elever)

Forebyggende innsatser i Levanger(eksempler)

Primærforebygging/Universelle tilbud

- Svangerskapsomsorgen
- Helsestasjon 0-6
- Skolehelsetjenesten
- Barnehagene, grunnskolene

Sekundærforebyggende/selekterte tilbud:

- Familieteamet BaFa
- Kommunepsykolog
- PPT- lavterskel (råd, veiledning)
- Barneverntjenesten lavterskel (råd, veiledning, familiestøttende tiltak)
- Barnehagene, grunnskolene

Tertiærforebyggende/indikerte tilbud og tiltak

- PPT- sakkyndighet
- Barneverntjenesten
- Barnehagene og grunnskolene



Barneidretten, kulturskolen,
BUA, Friskus, lokalmiljøene
FAMILIE OG VENNER

Lovverket

Noen endringer i ord og begreper

Ord og begrep i dagens regelverk

Spesialundervisning

Tidlig innsats

Særskilt norskopplæring

Grunnskoleopplæring for voksne

Ordensreglement

Skjerpet aktivitetsplikt

Varsle

Ord og begrep i nytt regelverk

Individuelt tilrettelagt opplæring, personlig assistanse, fysisk tilrettelegging

Intensiv opplæring

Forsterket opplæring i norsk

Forberedende opplæring for voksne

Skoleregler

Skjerpet plikt til å melde fra

Melde fra

§ 11-1. Tilpassa opplæring (universelt- for alle)

Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at opplæringa er tilpassa, det vil seie at elevane får eit tilfredsstillande utbytte av opplæringa uavhengig av føresetnader, og at alle skal få utnytta og utvikla evnene sine.

§ 11-2. Tilfredsstillande utbytte av opplæringa

Kommunen skal sørge for at lærarane følgjer med på utviklinga til elevane og melder frå til rektor dersom det er tvil om at ein elev har tilfredsstillande utbytte av opplæringa[...]

§ 11-3. Intensiv opplæring på 1. til 4. trinn (Selektert-for noen)

På 1. til 4. trinn skal kommunen sørge for at elevar som står i fare for ikkje å ha forventet progresjon i lesing, skriving eller rekning, raskt får eigna intensiv opplæring.[...]

§ 11-4. Personleg assistanse (selektert og indikert)

Elevar har rett til den personlege assistansen dei treng for å kunne delta i opplæringa og få tilfredsstillande utbytte av ho.

§ 11-5. Fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemiddel

§ 11-6. Individuelt tilrettelagd opplæring (Indikert- for noen få)

Elevar har rett til individuelt tilrettelagd opplæring dersom dei treng det for å få tilfredsstillande utbytte av opplæringa. I vurderinga av kva for opplæringstilbod som skal givast, skal det særleg leggjast vekt på utviklingsutsiktene til eleven. Opplæringstilbodet skal utformast slik at det samla kan gi eleven tilfredsstillande utbytte av opplæringa samanlikna med andre elevar og i tråd med dei opplæringsmåla som er realistiske for eleven.

§ 11-7. Vedtak om individuelt tilrettelagd opplæring og krav om sakkunnig vurdering

Før kommunen eller fylkeskommunen avgjer om ein elev har krav på individuelt tilrettelagd opplæring, skal dei hente inn ei sakkunnig vurdering frå den pedagogisk-psykologiske tenesta [...]

Barnehageloven

Kapittel VII. Spesialpedagogisk hjelp, tegnspråkopplæring m.m.

• § 31. *Rett til spesialpedagogisk hjelp*

- Barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlige behov for det [...] Formålet med spesialpedagogisk hjelp er å gi barn tidlig hjelp og støtte i utvikling og læring av for eksempel språklige og sosiale ferdigheter.

§ 41. *Nulltoleranse og forebyggende arbeid*

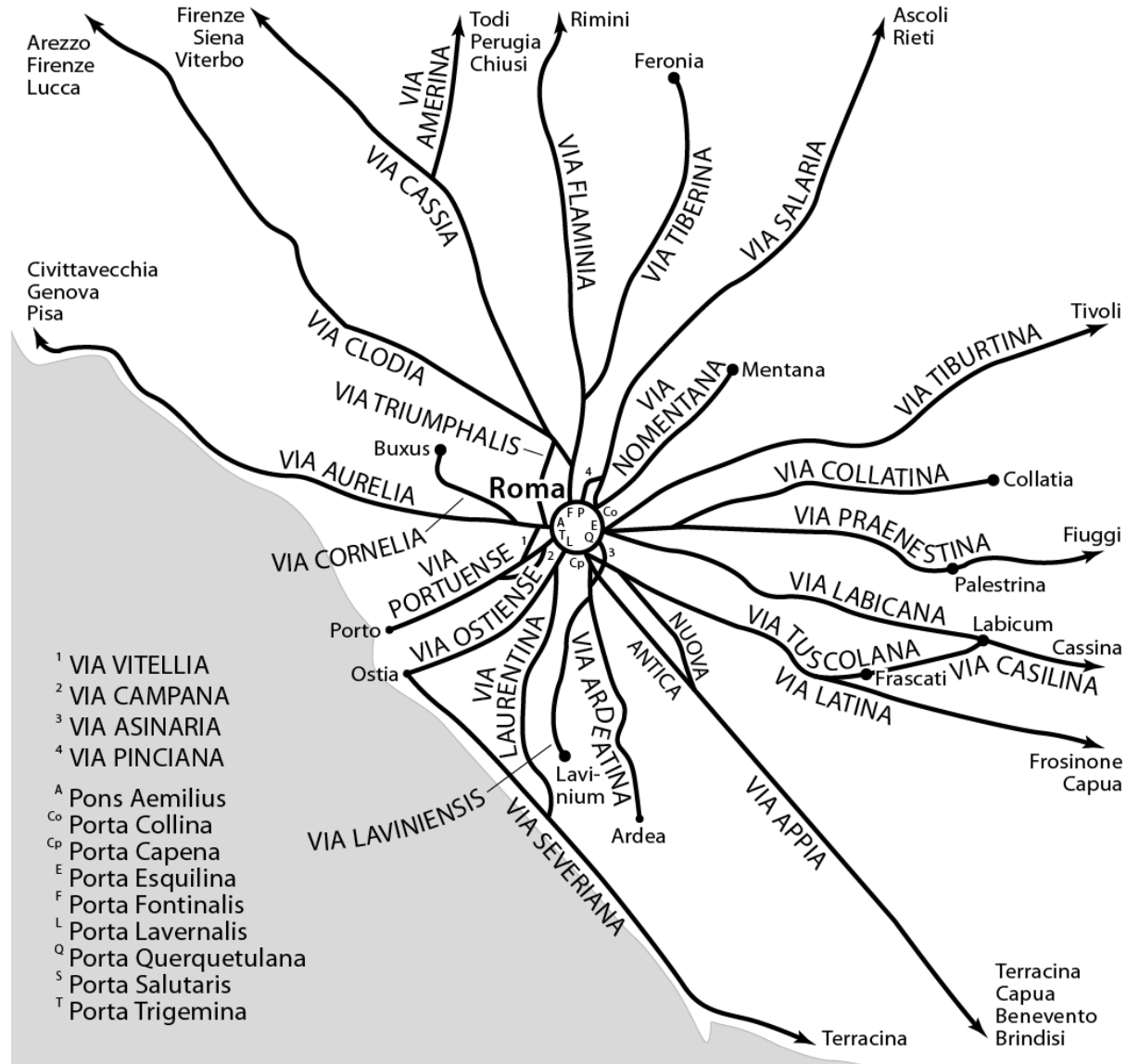
- Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.
- Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

4. STRATEGI, METODIKK OG «LAVTHENGENDE FRUKTER»

- Rammebetingelser
- Tidshorisont og status per dato

..alt henger sammen
med

alt..hvilken
veg ..?



Hva trekker i samme retning?

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Ny opplæringslov
- LK-20-overordnet del
- DEKOMB-langsiktig plan
- ReKOM
- Temaplan: Forebygging av atferdsvansker og omsorgssvikt
- Meld St. 34- En mer praktisk skole — Bedre læring, motivasjon og trivsel på 5.-10. trinn
- Sammen-prosjektet
- GuideMe
- Skolereglene og barnets beste-vurderinger
- Begynnerhåndboka i lesing

Suksesskriterier og framdrift

- Levangerskoleprosjekt, men henger sammen med oppvekst og helse- SAMARBEID
- Koble sammenhenger med andre, felles satsinger og mål
- Kritisk blikk på drivere og effekter
- Mot til å tenke utenfor boksen og å prøve nye løsninger
- Bred involvering
- Lavthengende frukter (igangsatte tiltak, og tiltak som lett kan iverksettes)
- Rapport med forslag til tiltak våren 2025.

Forebygging, tidlig innsats, universelt, selektert og indikert nivå

Primærforebygging: å skape gode forutsetninger for utvikling og vekst for alle (universelt nivå) (80-90%) (STYRKING AV SKOLEMILJØ OG INKLUDERENDE PRAKSISER)

Tidlig innsats: (sekundær-og tertiærforebygging) forstås både som innsats på et **tidlig tidspunkt i barns liv** og **tidlig inngripen når det er risiko for «problemer»**, med mål å stoppe at disse forsterkes/hoper seg opp. Dette er tiltak på *selektert* nivå- for noen (5-10%)

Tertiærforebygging: Handler om å sette inn tiltak når det er etablerte problemer/utfordringer-eks diagnoser, hvor målet er å kompensere, unngå eskalering og bedre utviklings- og læringsmulighetene. Dette er tiltak på *indikert* nivå(1-5%)(9,25-14,9)

MÅL: Ved hjelp av primærforebygging og tidlig innsats vil færre elever ha behov for indikerte tiltak.